

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ УМОВИ РОЗВИТКУ КОСМІЧНОЇ ІНДУСТРІЇ В УКРАЇНІ

*Рассадинова С. І., к. е. н., с. н. с., доцент,
Арешкін Д. І., студент,
Одеський національний політехнічний університет*

Україна входить до п'яти провідних країн на ринку космічних послуг і технологій. До української ракетно-космічної галузі входять 40 підприємств. Провідним центром серед них є всесвітньо відоме конструкторське бюро «Південне» та виробниче об'єднання «Південний машинобудівний завод» у Дніпропетровську. Там створюють та серійно виробляють ракети-носії, космічні апарати, системи управління, орієнтації і траєкторних вимірювань. Великими досягненнями українських фахівців стало створення космічних апаратів «Січ-1», «Океан-О», «АУОС» та «Мікрон», ракетноносіїв «Зеніт-3SL», «Дніпро», «Циклон-3» [1, 2].

Космічна індустрія відноситься до високих технологій - це технології, розроблені на основі новітніх наукових знань, які за своїм технологічним рівнем перевищують кращі вітчизняні та іноземні аналоги і конкурентоспроможні на світовому ринку наукомісткої продукції. Українське державне підприємство КБ «Південне» займається розробкою ракетних комплексів та ракетно-космічних систем. Зокрема, у світі добре відомі українські ракети-носії «Зеніт» та «Циклон».

Україна сама намагається активно розвивати космічну галузь, вона ще й виробляє безліч комплектуючих для космічного устаткування: це і ракетно-космічні комплекси, і самі ракети-носії, і космічні апарати, а також двигуни, агрегати і вузли до ракетноносіїв, і окремі системи космічних апаратів.

Найбільший завод «Південмаш» відновив виробництво ракетноносіїв «Зеніт». Зараз передбачається створення 12 ракет-

носіїв, які будуть використовуватися в міжнародних програмах «Морський старт» і «Наземний старт» для досліджень і використання космосу в мирних цілях. Завод тісно співпрацює з іншими країнами і постачає їм комплектуючі та обладнання. Серед основних замовників – компанії з США, Кореї, Італії, Індії і т. ін. Завод «Південмаш» становить основу ракетно-космічної промисловості України. Саме в Україні був розроблений і вироблений двигун для європейської ракети-носія Vega і перший ступінь для американської ракети-носія Antares. Станом за 2017-й рік Україна запустила в космос більше 150 ракет-носіїв і 375 космічних апаратів [3].

До основних проблем розвитку космічної індустрії в Україні відносяться: не значні обсяги фінансування космічної діяльності за рахунок бюджетних коштів. У 2017 році Державне космічне агентство України отримало з держбюджету 25 млн. грн, у 2018-м побільше – 87 млн. грн (трохи більше 3 млн. дол.) [1]. У той же час НАСА (США) на свої проекти виділяє більше 19 млрд. доларів.

Головною проблемою розвитку космосу та космічних технологій є законодавча база. Приватному капіталу повністю закритий доступ до космічної галузі, яка знаходиться під монопольним контролем держави. Зараз відповідний законопроект, який дасть зелене світло роботі приватного бізнесу в Україні в цій галузі пройшов експертизу і чекає, поки його відправлять до Верховної Ради на голосування.

В Україні досі немає державної космічної політики, яка дала б зрозуміти, яким чином потрібно розвиватися аерокосмічної галузі, відсутня стратегія розвитку, не сформульовані цілі розвитку аерокосмічної галузі України, згідно якими можна розробляти основні стратегічні та тактичні напрямки, визначити потрібні наукові розробки та шляхи магістральні принципово нових технологій.

Важливішим напрямом розвитку космічної індустрії – це співпраця з лідерами освоєння космосу та впровадження інноваційних технологій. Україна активно співпрацює з США і деякими країнами ЄС по проектам створення ракет-носіїв (вантажів на Міжнародну космічну станцію). Спільно з США була створена ракета-носій «Антарес», з ЄС – «Вега».

Основний напрямок робіт – це організація пускових послуг для інших країн. На замовлення 24 країн світу за даними Державного космічного агентства України здійснили пуски 150 ракет-носіїв (в основному вітчизняного виробництва) і запустили 375 космічних апаратів. Тобто нашими послугами скористалися 24 країни для запуску своїх супутників. При цьому наші ракета-носії стартували з шести космодромів світу. Агентство заробила на продажі ракетно-космічної техніки майже 5 млрд. грн. Ракетно-космічна галузь України розвивається та її продукція затребувана в світі на найбільш перспективних стартових космічних майданчиках.

В результаті проведених досліджень ми можемо зробити висновок, що українська космічна промисловість знаходиться в недостатньо розвиненому стані, навіть в порівнянні за минулим станом. Варіантом розвитку підприємств є перспектива стати частиною закордонного виробника. Космічні технології та інформаційні системи треба впроваджувати у сферу національної безпеки та оборони. Космічна галузь стимулює розвиток ряду суміжних галузей – електроніки, матеріалознавства, машинобудування, обчислювальної техніки та енергетики. Для цього необхідно провести корпоратизацію підприємств космічної промисловості і створити на їх основі державну холдингову компанію.

Список використаних джерел

1. ДКАУ-офіційний веб-сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.nkau.gov.ua/nsau/nkau.nsf>

2. Матеріал із Вікіпедії [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki/> Державне_космічне_агенство_України
3. Аерокосмічний портал України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.space.com.ua/gateway/news.nsf/main/index!open>
4. Забарна, Е. М. Економічна теорія: тенденції та розвиток системи економічних ідей : монографія / Е. М. Забарна, Н. О. Задорожнюк, Н. І. Волкова [та ін.] ; за заг. ред. Е. М. Забарної. – Одеса : Астропринт, 2018. – 392 с. <http://dspace.opu.ua/jspui/handle/123456789/8554>

РІЗНОМАНІТНІСТЬ СИСТЕМ ВИЩОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

*Михайлова Є. О., студентка,
Науковий керівник – Черепанова Н. О., ст. викладач
Одеський національний політехнічний університет*

У даній роботі розглянуто різноманітні системи вищої освіти з розрахунком економічного ухилу на прикладі американської, європейської і азіатської систем. Їх структура, ставлення самих мешканців і студентів країни, яка розглядається, до отримання та престижу вищої економічної освіти. Розглядається процес здобуття вищої освіти і підвищення кваліфікації в конкретних країнах, таких як США, Великобританія, ФРН, Індія та Японія. Враховується менталітет і інші національні чинники, як одні з показників прагнення до здобуття вищої освіти і його пріоритетності. Наводяться основні приклади вирішення ситуації і розвитку відносини студентами розглянутих країн до вищого економічного утворення. Так само на основі описаного і розглянутого матеріалу будується приблизна модель вищої освіти для можливого використання в Україні.

Варто зазначити, що кожна система вищої освіти має свої особливості, але при цьому має спільні риси: отримання «спеціальності», що займає 1-3 роки в залежності від країни, і